

SERBEST MESLEK ERBABI OLAN AVUKATLAR İÇİN "VARLIK BARIŞI" DÜZENLEMESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLENDİRME

Bilindiği üzere kamuoyunda “Varlık Barışı” olarak adlandırılan, 21/5/2026 tarihli ve 7582 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 10 uncu maddesiyle 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 19 uncu madde ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 4 Temmuz 2026 tarihli ve 33300 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1) yürürlüğe girmiştir.

Düzenleme, serbest meslek erbabı olan meslektaşlarımızın da içinde bulunduğu gelir vergisi mükellefi gerçek kişilere birtakım imkânlar sunduğundan bilgilendirme yapılması zarureti doğmuştur.

Söz konusu düzenleme, iki ayrı imkân sunmaktadır:

1. Yurtdışında bulunan varlıkların bildirim: Yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları, bankalara veya aracı kurumlara bildirilmek ve süresinde Türkiye'ye getirilmek şartıyla kayda alınabilmektedir.

2. Türkiye'de bulunan ancak beyan edilmemiş varlıkların bildirim: Avukatlık faaliyeti dolayısıyla elde edilip Türkiye'de bulunan ancak serbest meslek kazanç defterinde (defter beyan sisteminde) yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları da bu kapsamda bildirilebilmektedir.

Meslektaşlarımız, gerek yurtiçindeki defter kayıtlarına yansıtılmamış varlıklarını ve gerekse yurtdışında bulunan varlıklarını, birtakım vergisel avantajlar da getiren bu düzenleme ile kayda alma imkânına sahip olmuşlardır. Buna göre, bildirilen varlıklar, değeri üzerinden banka veya aracı kurumlarca %5 oranında vergi tahsil edilerek kayda alınacaktır.

Resmî Gazetede yayımlanan Tebliğ ekinde yer alan (EK-1'de) form iki nüsha halinde doldurularak bankaya veya (menkul kıymetler için) aracı kuruma ibraz edilerek varlık barışı düzenlemesinden yararlanılabilir. Bildirim, avukatın kendisi tarafından yapılabileceği gibi yetkili vekil veya kanuni temsilci eliyle de yapılabilir.

Yurtdışındaki varlıklarda ilgili varlık, bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde Türkiye'deki banka/aracı kurum hesabına transfer edilmeli veya fiziken getirilip yatırılmalıdır.

Türkiye'de banka/aracı kurum dışında bulunan varlıklarda ise varlığın, bildirim tarihi itibarıyla hesaba yatırıldığına belgeyle tevsik edilmesi zorunludur.

Bildirilen varlığın %5'i oranında vergi tahsil edilmesi suretiyle kayda alınmasına olanak tanınmakla birlikte, söz konusu varlığın, vadeli hesapta, Devlet iç borçlanma senedinde, kira sertifikasında veya girişim sermayesi yatırım fonunda belirli bir süre tutulacağı taahhüt edilirse, vergi oranı kademeli olarak düşürülecektir. Buna göre; 5 yıl taahhütte %0, 4 yıl taahhütte %1, 3 yıl taahhütte %2, 2 yıl taahhütte %3 ve 1 yıl taahhütte %4 oranında vergi kesintisi yapılacaktır. İndirimli oranın talep edileceği hallerde, Tebliğ ekinde (EK-2'de) yer alan taahhütnamenin, bildirimle birlikte banka/aracı kuruma verilmesi gerekmekte olup bu taahhütnameler damga vergisinden istisnadır.

Varlık barışı düzenlemesinden 31.07.2027 tarihine kadar yararlanma imkânı bulunmakla birlikte, 1/1/2027–31/7/2027 arasında yapılan bildirimlerde, yukarıda belirtilen vergi oranlarına 0,5 puan eklenmektedir.

Bildirilen varlıkların defter kaydı bakımından, serbest meslek kazanç defteri (defter beyan sistemi) tutan meslektaşlarımız açısından bilanço esasına tabi kurumlardan farklı bir usul öngörülmüştür. Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerde bildirilen kıymetler için pasifte özel bir fon hesabı açılması aranırken, serbest meslek kazanç defteri tutan avukatlar bakımından böyle bir fon hesabı açma zorunluluğu bulunmamaktadır; bildirilen kıymetlerin defterde ayrıca gösterilmesi yeterli görülmüştür.

Vergi Usul Kanunu uyarınca serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı avukatlara Türkiye'ye getirilen varlıklar ile defterlere kaydedilen varlıklar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın mesleki faaliyet kazancına dahil edilecektir. Ancak bu varlıkların vergiye tâbi kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın çekilebilmesi için bildirim tarihinden itibaren iki yıl geçmesi şartı aranacaktır. Bu hüküm, serbest meslek kazanç defteri tutan avukatları da kapsamakta olup, bildirilen varlığın iki yıl dolmadan çekilmesi halinde, söz konusu tutarın vergiye tâbi kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilmesine ilişkin avantajın ortadan kalkacağı gözden kaçırılmamalıdır.

Bildirim nedeniyle ödenen vergilerin hiçbir surette gider olarak yazılamayacağı ve başka bir vergiden mahsup edilemeyeceği, bildirim konu edilen varlıkların ileride elden çıkarılmasından doğacak zararların da gelir vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmeyeceği unutulmamalıdır.

Meslektaşlarımızın gözden kaçırmaması gereken bir diğer önemli husus da yukarıda değinilen iki yıllık süredir. Bildirilen ve defter kaydına alınan varlığın, bildirim tarihinden itibaren iki yıl geçmeden çekilmesi hâlinde, söz konusu tutar vergiye tâbi kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın çekilemeyecektir. Bu nedenle, bildirim konu edilen varlığın kısa vadede nakde ihtiyaç duyulabilecek bir kaynak olarak değil, en az iki yıllık bir süre için ayrılmış bir varlık olarak planlanması tavsiye edilir.

Şartlara uygun olarak bildirim konu edilen varlıklara isabet eden tutarlar için hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılamayacaktır. Bu korumadan yararlanabilmek; verginin süresinde ödenmiş olmasına, varlığın süresinde Türkiye'ye getirilmiş veya hesaba yatırılmış olmasına, varsa taahhüt şartlarına uyulmuş olmasına ve bildirilen kıymetlerin defterde usulüne uygun şekilde gösterilmiş olmasına bağlıdır. Bildirim dışındaki bir nedenle başlatılan bir incelemede tespit edilen matrah farkının, bildirilen varlıktan kaynaklandığının ispatlanması halinde de (fark, bildirilen tutarı aşmadığı sürece) tarhiyat yapılmayacak; farkın bildirilen tutarı aşması halinde ise sadece aşan kısım için tarhiyat yapılabilecektir. Bununla birlikte, vergi incelemesine başlandıktan veya takdir komisyonuna sevk işlemi yapıldıktan sonra verilen bildirimler, bu koruma hükmünden yararlanamayacaktır. Dolayısıyla düzenlemeden faydalanmak isteyen meslektaşlarımızın bildirimlerini herhangi bir inceleme veya sevk işlemi başlamadan önce yapmaları büyük önem taşımaktadır. "Vergiye Gönüllü Uyum" adıyla yapılan çalışmalar vergi incelemesi veya takdir komisyonuna sevk işlemi olmadığından, varlık barışı hükümlerinden yararlanmaya herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, "Varlık Barışı" düzenlemesi, serbest meslek erbabı olan avukatlarımıza gerek yurtdışında bulunan gerekse defter kayıtlarına yansıtılmamış yurt içi varlıklarını, makul bir vergi yükü karşılığında ve belirli şartlara uyulması kaydıyla vergi incelemesi ve tarhiyat riskinden azade şekilde kayda alma imkânı sunmaktadır. Meslektaşlarımızın, düzenlemeden yararlanmayı düşünmeleri halinde, bildirim ve taahhüt süreçlerini süresinde ve eksiksiz şekilde

tamamlamalarında, gerekli görülmesi halinde bir meslek mensubundan destek almalarında fayda bulunmaktadır.

Kamuoyuna ve meslektaşlarımıza saygıyla duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
İDARE VE VERGİ HUKUKU KOMİSYONU